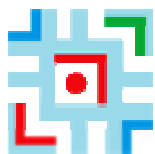

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ**

ФОРМУВАННЯ СТАЛОГО ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

**Матеріали III Міжнародної
науково-практичної конференції**

17-18 листопада 2022 року

Київ 2022

«Про виклики і загрози національній безпеці України в екологічній сфері та першочергові заходи щодо їх нейтралізації».

9. Розширений п'ятирічний звіт про опустелювання та деградацію земель // Міністерство екології та природних ресурсів України. Київ, 2012 р.

Prospects for the development of the nature reserve fund of Ukraine in the context of land relations

Abstract. Today, the implementation of an effective environmental policy consists not only in solving environmental pollution problems, but also in preserving natural ecosystems that are undergoing total transformation and destruction. Ignoring the importance of preserving and reproducing natural landscapes leads to the impossibility of creating a viable environment.

Considering the relevance of the problem of land protection, today it is worth considering the land as a space for natural ecosystems that form a viable living environment and directly affect the quality of human life, therefore the conceptual basis of the development of nature reserves should be the state's innovative geopolitics - nature protection.

Бавровська Н.М.

к.е.н., доцент

*Національний університет біоресурсів і природокористування,
м. Київ, Україна*

ДО ПИТАННЯ УПРАВЛІННЯ ЗЕМЕЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Земля виступаючи одним із важливих джерел наповнення місцевих бюджетів територіальних громад повинна задовольняти також і різні потреби та інтереси членів громад.

Систематичний, свідомий та цілеспрямований вплив держави і суспільства на земельні відносини та процес землекористування вважають управлінням земельними ресурсами [1].

На думку автора статті [2] «управління земельними ресурсами громади - комплекс дій активного суб'єкта, спрямованих на об'єкт, який повинен мати організований характер і бути скерованим на досягнення певної мети: раціонального землекористування, якісного проведення землевпорядних робіт та інвентаризації земель, залучення інвестицій і моніторингу сплати земельних податків, проведення грамотної екологічної політики у межах громади, при цьому об'єктом управління виступають безпосередньо земельні відносини, процеси формування земельних ділянок, землекористування, організація раціонального використання та забезпечення екологічного законодавства».

Важливими елементами управління земельними ресурсами в територіальних громадах повинні бути: проведення просторового планування, раціональний землеустрій та землевпорядкування, організація і ведення державного земельного кадастру, формування земельного обороту, проведення нормативної грошової оцінки землі, оцінка балансової та ринкової вартості земельних ділянок.

Отримавши додаткові ресурси у вигляді повноважень із розпоряджень землями, громадам повинні використовувати такі повноваження ефективно в інтересах об'єднаних територіальних громад [3, 4]. Планування землекористування на місцевому рівні повинно сприяти в значній мірі функціонуванню ефективної системи управління. Громади повинні бути забезпечені: сучасними картографічними матеріалами, відкритою інформацією про планування перспективного використання земель на державному та регіональному рівнях, надійними адміністративними та статистичними даними.

Навіть в умовах воєнного стану повинен здійснюватися контроль за додержанням вимог законодавства органами місцевого самоврядування в сфері управління земельними ресурсами громад, адже незважаючи на зміни в законодавстві усі повноваження у громад як були, так і залишилися. Зокрема були визначені особливості регулювання земельних відносин на час дії воєнного стану, якими, зокрема передбачено, що укладення, виконання, зміна, поновлення і припинення договорів оренди землі та набуття права оренди, суборенди земельних ділянок в Україні або окремих її місцевостях, у яких введено воєнний стан [5]. На початку червня суттєво розширилися повноваження громад щодо регулювання земельних відносин в умовах воєнного стану, зокрема з питань забезпечення функціонування життєво важливої інфраструктури та забезпечення техногенної безпеки, розміщення внутрішньо переміщених осіб, а також переміщення підприємств із зони бойових дій на безпечніші території [6]; запровадження низки антирейдерських заходів та встановлення дієвих запобіжників з метою запобігання протиправному захопленню підприємств та незаконному заволодінню нерухомим майном [7].

Станом на 1 січня 2022 року в Україні налічувалося 1469 спроможних територіальних громад, з них 409 міських, 435 сільських та 625 селищних, але вже починаючи з лютого 2022 року, частина цих громад перебуває в окупації або оточенні. За даними Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України станом на 17.10.2022 року 326 громад, розташовані в районі проведення воєнних (бойових) дій або перебувають в тимчасовій окупації, оточенні (блоковані). Це територіальні громади Донецької (66), Харківської (56), Дніпропетровської (10), Луганської (37), Запорізької (59), Херсонської (48), Миколаївської (26), Сумської (20), Чернігівської (4) областей [8].

Після звершення воєнних дій в Україні потрібно повертатись до ринкових відносин, до просторового планування, тож усе пов'язані з ним питання для громад як були, так і залишаються актуальними.

Якісна містобудівна та землевпорядна документація повинна стати надзвичайно важливою в процесі післявоєнної відбудови України окупованих й зруйнованих міст та селищ України. Адже вона повинна забезпечити цілісний та комплексний план із відновлення територій громад, спираючись на розрахунки та планувальні рішення, що включатиме оцінку збитків та вартість

відбудови територій і рекультивациі земель, виходячи з пріоритетів розвитку громад.

Список використаних джерел

1. Управління земельними ресурсами та землекористуванням: базові засади теорії, інституціалізації, практики: монографія / А.М. Третяк, В.М. Третяк, Р.М. Курильців, Т.М. Прядка, Н.А. Третяк; [за заг. ред. А.М. Третяка]. – Біла Церква: «ТОВ «Білоцерківдрук», 2021. – 227 с.
2. Кожуріна В.М. Склад земельних ресурсів територіальних громад / Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права, № 2, 2021, С.114-118.
3. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення системи управління та дерегуляції у сфері земельних відносин: Закон України від 28 квітня 2021 року № 1423-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1423-20#Text>.
4. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо планування використання земель: Закон України від 17 червня 2020 року № 711-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/711-20#Text>.
5. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо створення умов для забезпечення продовольчої безпеки в умовах воєнного стану: Закон України від 24.03.2022 № 2145-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-20#Text>
6. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо особливостей регулювання земельних відносин в умовах воєнного стану: Закон України від 12.05.2022 № 2247-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2247-20#Text>
7. Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення механізму протидії рейдерству: Закон України від 12.05.2022 № 2255-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2255-20#Text>
8. Про внесення змін до наказу Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України від 25 квітня 2022 року № 75. URL: <https://www.minre.gov.ua/doc/doc/98>
9. Бавровська Н.М. Роль містобудівної документації в просторовому розвитку територіальних громад/ Сучасні тенденції розвитку геодезії, землеустрою та природокористування: збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, 15-16 червня 2022 р.). ОДАУ, Факультет геодезії, землеустрою та агроінженерії. Одеса, 2022. С. 65-67

On the issue of management of land resources of the territorial communities under the conditions of the martial state

Abstract. Land, acting as one of the important sources of filling local budgets of territorial communities, should also satisfy various needs and interests of community members. Important elements of land resource management in territorial communities should be: spatial planning, land management, organization and maintenance of the state land cadastre, formation of land turnover, carrying out normative monetary valuation of land, assessment of balance and market value of land plots. Urban planning and land management documentation should become extremely important in the process of post-war reconstruction of Ukraine's occupied and destroyed cities and towns.